

༡༡། །མོ་ནད་སལ་པའི་ནད་ལ་ཞིབ་འདུག་དང་གསོ་བཅོས་གྱི་ཉམས་ཡིག །

ཕྱན་སྒྱིད་མཚོ་མོས་བརྒྱན་པ།

ཁོད་སྒྲིབ་མེད་མཁའ་འགྲུ་ལྟེན་པར།

༡༡། ། མོ་ནད་པལ་བའི་ནད་ལ་ཞིབ་འཇུག་
དང་གསོ་བཅོས་ཀྱི་ཉམས་ཡིག་

ཟུན་ཤིང་མཆོམ།

བོད་རྒྱུ་མེད་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

图书在版编目(CIP)数据

藏医产科学研究及临床治疗:藏文/明吉措姆编著.
—拉萨:西藏人民出版社,2009.9
ISBN 978-7-223-02577-5

I.藏… II.明… III.藏医—产科学—藏语 IV.R291.4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2009)第 007937 号

藏医产科学研究及临床治疗

编 著	明吉措姆
责任编辑	道帙·才让多杰
封面设计	格桑罗布
版式设计	德 青
出版发行	西藏人民出版社(拉萨市林廓北路 20 号)
印 刷	拉萨福明印刷有限责任公司
开 本	787×1092 1/32
印 张	5.25
字 数	90 千
版 次	2009 年 9 月第 1 版
印 次	2009 年 9 月第 1 次印刷
印 数	01—1,500
书 号	ISBN978-7-223-02577-5
定 价	13.00

版权所有 翻印必究

(如有印装质量问题,请与出版社发行部联系调换)

发行部联系电话(传真):0891-6826115

༢༩། | མཚན་པ་པའི་མཚན་པ་ཞིབ་འཇུག་དང་གསལ་བཅས་ཀྱི་ཉམས་ཡིག |

ཚུ་མ་མཐན།	མུན་མུད་མཚ་མོ།
ཚུ་མུག་འགན་འཁུར་བ།	རྩ་མུས་ཚུ་རྩར་རྩ་རྩ།
མུན་མོག་འཆར་འཁོད་བ།	མུལ་བཟང་མོར་བ།
མུག་མུད་པར་གཞི་མུག་མཐན།	བདེ་ཆེན།
དཔེ་མུན་འཁུམས་མུལ་ཆན་བ།	མོད་མུངས་མི་དམངས་དཔེ་མུན་ཁང་། (རྩ་ས་མུང་མོར་བུང་ལམ་མོ་མང་20)
བར་འདྲེབས་ཆན་བ།	རྩ་ས་མུ་མིང་པར་འདྲེབས་འགན་འཁུམས་ཆན་མོད་ཀྱང་མི།
དེ་མཚན།	787 × 1092 1/32
བར་མོག	5.25
མིག་ཐུངས།	ཁྱི་9
བར་གཞི།	2009ལོའི་ཟླ་9པར་པར་གཞི་1བཞིགས།
བར་ཐུངས།	2009ལོའི་ཟླ་9པར་པར་ཐུངས་1བཅུ་བ།
བར་ཐུངས།	01 - 1,500
དཔེ་དྲིང་མང་རྟགས།	ISBN978 - 7 - 223 - 02577 - 5
རྩ་མོར་མོར།	13.00

བར་གཞི་མུར་བདག་མིན་པས་འདྲ་བཅས་པར་འདྲེབས་མི་ཆོག

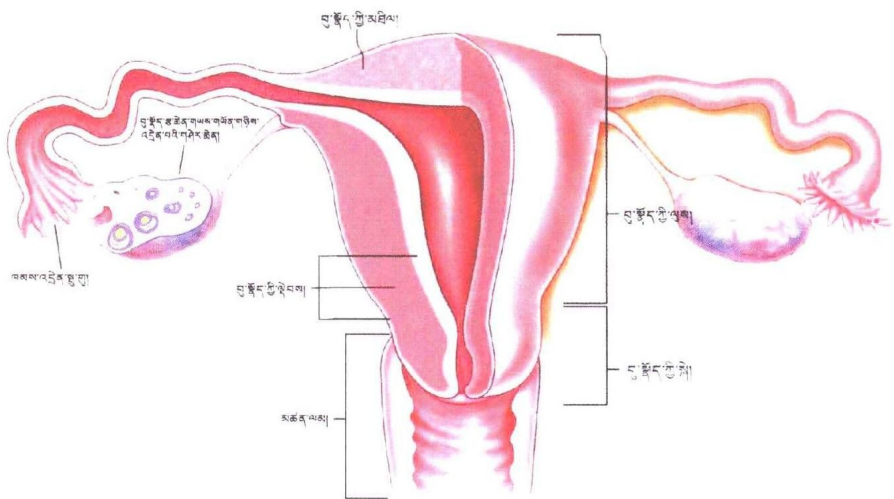

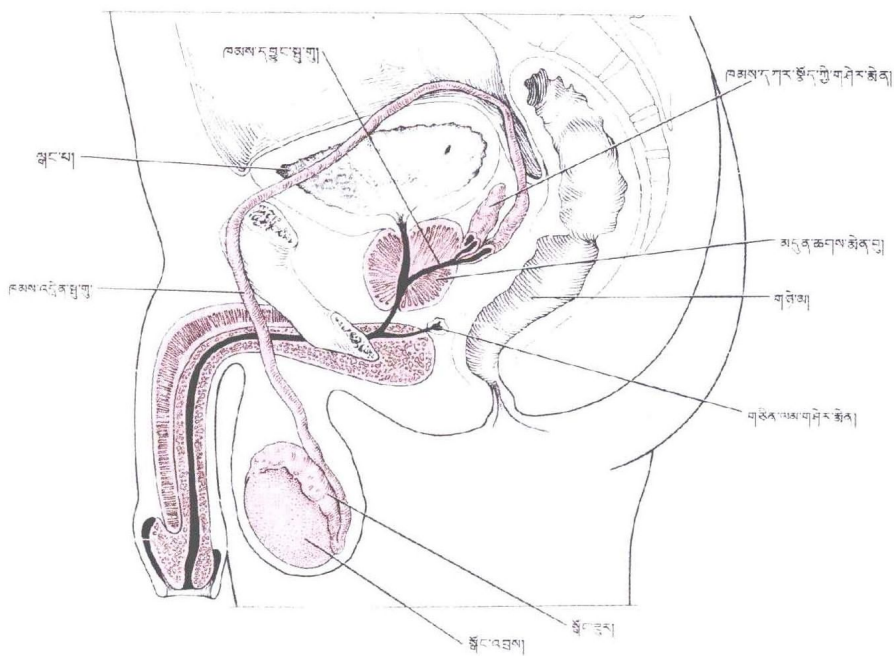
ཙམ་པ་པོ་རྣམས་མདོར་བསྟུན།

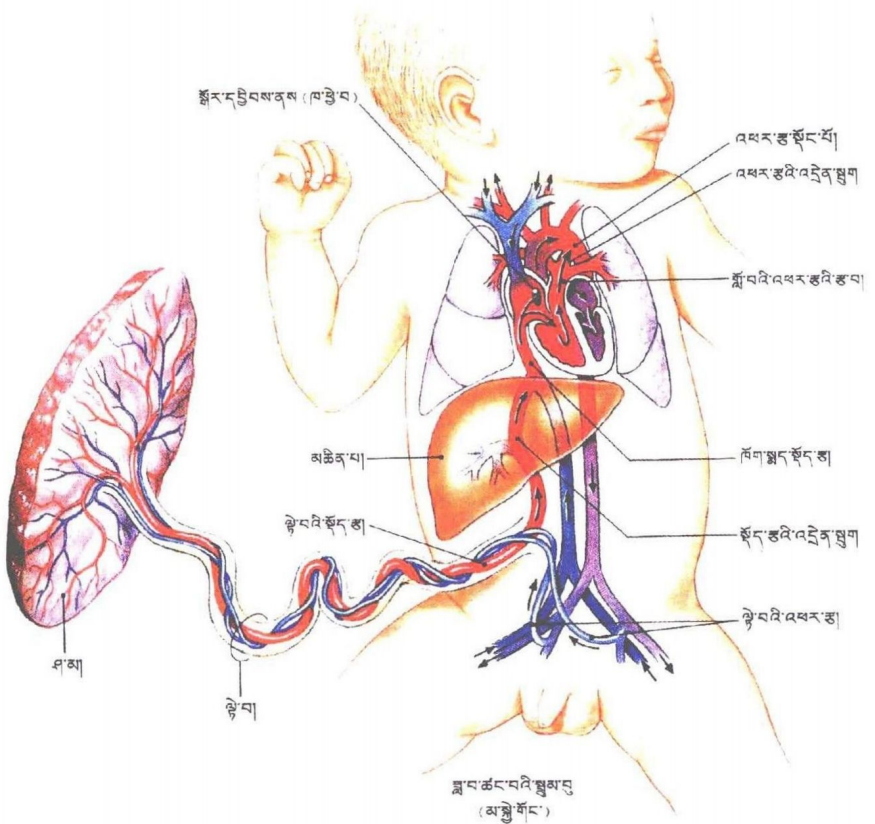
ལྷན་སྦྲེན་མཆོ་མོ། ༡༩༧༡ལོར་ནག་ཆུ་སྐོང་རྒལ་དུ་སྦྲེན།
ལོ་ན་བཅུ་གསུམ་ ༡༩༨༤ལོར་སློབ་འབྲིང་གི་སློབ་སྦྱོང་བྱས་རྗེས།
པོད་རྫོང་ས་པོད་ལྷན་འབྲིང་རིམ་ཆེད་གཞིར་སློབ་བྱའི་སློབ་རྒྱལ་ས་
འཕྲོད་ཅིང་རང་མེད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་དུ་འཕགས་པའི་གསེར་རིག་གི་
གཞིར་བྲུགས་ལ་ལྷུང་ས་འགོ་བཙུགས། ལོ་བཙུག་ལྷན་དཔལ་ལྷན་
གསེར་རིག་པ་རྒྱུད་བཞི་ལས་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་སྡེ་བ་རྒྱལ་ས་སྤྱོད།

༡༩༨༨ལོར་ལོ་བཞི་འུ་སློབ་སྦྱོང་མཚུགས་པའི་ནས་༡༩༩༥ལོའི་
བར་གཞི་རིམ་ཁྲལ་དུ་ལྷན་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱས། དེ་རྗེས་སྤྱི་ཡོད་
པོད་རྫོང་ས་གསེར་རིག་སློབ་བྱ་ཆེན་མོའི་དར་མའི་འཛིན་གྲུབ་ལོ་
གསུམ་གྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱས། སློབ་བྱ་ཐོན་པའི་རྗེས། ལྷ་ཕྱིར་ཨ་རི་ཀྲིས་
པའི་འཆོ་བཀུད་ཞིབ་འཚུགས་ཆོག་པ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པོད་
ལྷན་གྱི་ཚོགས་ཀྲིས་པའི་སློབ་ཆ་དང་འབྲུན་དཔལ་ལྷན་འགོག་བྱ་
ཐབས་སྒྲིལ་གྱི་ཞིབ་འཚུགས་ལྷན་གྲངས་དང་། འཛམ་གླིང་བྱུང་མེད་
དང་ཀྲིས་པའི་བདེ་སྤྱང་ལས་པོད་ཀྱི་ལྷན་གྲངས་ཏེ། ཞི་ཕྱེད་བཅུ་
གཅིག་གིས་བྱུང་མེད་བཅས་རྗེས་ཁྲག་ཤོར་གྱི་ནད་གཞིར་ཕན་ལུས་

ཐོན་ཚད་ལ་བརྟག་ཞིབ་བྱས་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ནཱ་གངས་བཅས་
སུ་བྲགས། ༢༠༠༡ནས༢༠༠༤ལོའི་བར། ཐོད་སྒྲུབ་རབ་འབྱམས་
ཞིབ་འཇུག་གི་སློབ་སྦྱང་བྱས་པ་བརྒྱད་རབ་འབྱམས་ཞིབ་འཇུག་གི་
སློབ་གནས་ཐོབ། ༢༠༠༢ལོར། ཐོད་སྦྱངས་གསེར་རིག་སློབ་སྤྱི་
ཏུ་ལས་བརྒྱུད་བྱས་ནས་ཐོད་ཀྱི་གསེར་རིག་གི་སློབ་གསའི་ལས་དོན་
ཏུ་བྲགས། ༢༠༠༥ལོར། འཇར་མན་ཏུ་ཐོར་སློབ་ལྷ་ཆེན་མོར་
འབུམ་རམས་ཞིབ་འཇུག་སློབ་སྦྱང་བྱེད་འགོ་བཙམས་ཤིང་༢༠༠༥
ལོར་དབྱིན་ཇི་ཤེ་ཏེའོ་སློབ་ལྷ་ཆེན་མོར་ཐུན་མོང་འཕྲད་བཞུགས་ཀྱི་
རབ་འབྱམས་ཞིབ་འཇུག་གི་སློབ་སྦྱང་བྱས། གཞན་ཡང་བཙམས་
ཆོས་གཙུག་པོ་ཐོད་ཀྱི་གསེར་རིག་སློབ་ལྷ་ཆེན་མོའི་མོ་ནད་ཀྱི་སློབ་དེབ་
ཚཱ་སྒྲིག་དང་། ༢༠༠༦ལོའི་ཐེངས་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་
གསེར་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་ཆེད་ཚཱ་སྒྲིགས་སྒྲིག་གི་ལས་ཀ་བྱས་
(དབྱིན་ཡིག) རྩ་ཉིད་ཏུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གསེར་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཆོགས་
འདུ་ཐེངས་གསུམ་གཙུག་སྦྱང་བྱས། ད་བར་རྒྱལ་སྤྱི་དང་རྒྱལ་ནང་
གི་ཏུས་དེབ་ཏུ་ཚཱ་སྒྲིག་བཅུ་ལྷག་འབྲེམས་སྟེལ་བྱས་ཟིན་ཞིང་།
དེ་དག་ལས་ཚཱ་སྒྲིག་གསུམ་དབྱིན་ཡིག་གི་ཐོག་ནས་སྟེལ་ཡོད།

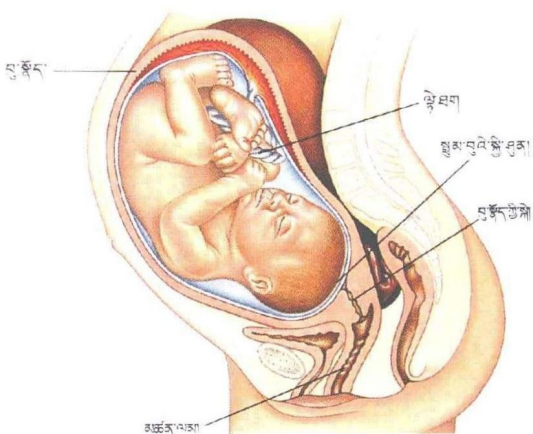
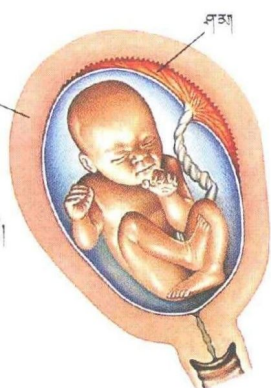

[illegible]

乃
 乃
 乃
 乃

[illegible]

འགྲོ་བརྗེད།

༡༡། ། བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པ་ནི་རིག་པའི་གནས་ཆེ་བ་ལྟའི་ནང་ཆན་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་སྤྱན་མོང་གི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་རང་རེའི་མེས་པོ་བཀའ་དྲིན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གསར་གཏོད་དང་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་བའི་མེས་རྒྱལ་གསེབ་རིག་བང་མཛོད་ནང་གི་གཅེས་ཅོར་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། སྤྱན་རྒྱིད་མཆོ་མོ་ནི་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པ་རྒྱུ་འཛིན་དང་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་མཁན་གྱི་ན་གཞོན་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལ་བོད་མཛུངས་བོད་ལུགས་གསེབ་རིག་སློབ་ཤུ་ཆེན་མོའི་རབ་འབྱམས་ཞིབ་འཇུག་སློབ་མའི་གོ་མིང་ཐོབ་པའི་བྱད་མེད་གཞོན་ནུ་མ་དང་པོ་བའི་གསུང་ཡིན། སྤྱན་རྒྱིད་མཆོ་མོས་ཚོམ་སྤྲིག་བྱས་པའི་མོ་ནད་པལ་པའི་ནད་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་གསེབ་ཅོས་ཀྱི་ཉམས་ཡིག་ཅེས་པའི་དེབ་འདིའི་ནང་རང་ཉིད་ལ་ནད་ཐོག་དངོས་ནང་ཐོབ་པའི་ཉམས་སྦྱང་རྣམས་རིག་གཞུང་དང་གཞུགས་ནས་གོ་བདེར་བཞོད་ཅིང་དེར་དུས་ཀྱི་སྤྱན་ཐོན་ལྟ་བུའམ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལྟ་བུའི་སློན་ནས་བོད་ལུགས་གསེབ་རིག་པ་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་ཚུགས་ཐད་རང་གི་ལྟ་བུ་གསར་པ་བཞོད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་མོ་ནད་པལ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་སྤྱན་བཅོས་ཀྱི་སློན་ལ་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་དབྱད་པ་བྱས་པའི་ཚོམ་ཡིག་མི་ཉུང་བ་ཁ་སྐོང་བྱས་པ་དང་། སློས་སུ

ནད་ཐོག་དངོས་ནང་དུ་བཅས་ཟེས་ཁྲག་ཤོར་གྱི་ཉིན་གྱིས་སྐྱེས་མ་འཆི་མང་
བའི་དོན་དངོས་ལ་དམིགས་ནས་གསོ་བྱེད་གྱི་གཉིན་པོར་ཚན་རིག་དང་མཐུན་
པའི་སྒོ་ནས་ཞིབ་འཇུག་གང་ལེགས་བྱས་པ་དེས་རིག་གཞུང་དེར་ཞིབ་འཇུག་
བྱེད་མཁན་རྣམས་དང་ནད་ཐོག་དངོས་ནང་ཕྱག་ལས་གནང་མཁན་གྱི་སྣེན་པ་
རྣམས་ལ་ཕན་པ་ངེས་ཅན་ཐོན་རྒྱ་རེད་འདུག །

ཉི་མ་ཆེ་ཟིང་ནས།

དཀར་ཆག

མཚན་བརྗོད།

སྐྱོན་འགྲོའི་གཏམ། བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་
ལས་དོན་སྒེལ་ཐབས་སྒྲུབ།

ས་བཅད་དང་པོ། གསེང་རིག་ཞིབ་འཇུག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲིབ་ཤད། (2)

ས་བཅད་གཉིས་པ། བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་པའི་ནད་ཐོག་ཞིབ་འཇུག་སྒེལ་
ཐབས། (11)

དང་པོ། བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་པའི་རིགས་ལྔ་ལྟར་ཞིབ་འཇུག་སྒེལ་ཐབས། ... (15)

༡. བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་གི་བྱད་ཆས་སྒྲིབ་ཅམ་བརྗོད་པ། (15)

༢. བོད་ཀྱི་གསེང་རིག་པའི་ཉེ་དྲུས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་གི་གནས་སྐབས།
..... (28)

༣. ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཐབས། (32)

གཉིས་པ། ཚན་རིག་ཚོད་ཉྟ་དང་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྐོར་གྱི་དང་ཆུལ་ནང་

བྱུང་འབྲེལ་རྒྱུ་གཏོང་བ། (33)

༡. ཚན་རིག་ཚོད་ཉྟ་དང་བྱུང་འབྲེལ་བྱ་བའི་དགོས་པ། (33)

१. རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་གསེང་རིག་ཞིབ་འཇུག་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་པའི་ལ་
རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྡན་པ། (36)
३. རྒྱལ་ནང་དུ་སྤྲོན་སྤྱོད་དོ་དམ་ལམ་ལུགས་སྤེལ་སྤྱོད་གས་སྟོན།
..... (38)
༤. ཡོད་ཚེ་དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་དོ་དམ་ལམ་ལུགས་ཁག་ལག་བཟུར་བུ་ཚུལ།
..... (39)
༥. ཟུར་བཞོད། དེང་རབས་གསེང་རིག་གི་ནང་ཐོག་ཞིབ་འཇུག་
སྤེལ་ཐབས་གོ་རིམ།..... (44)

དངོས་གཞིའི་དོན་སྟོན་པ།

- ཉམས་ཡིག་སྤྱི་དོན། (49)
- ལེབ་དང་པོ། སྤྱི་བུའི་ཁམས་ཀྱི་ཚུལ་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ། (53)
- ས་བཅད་དང་པོ། སྤྱི་འཇིག་རྟོགས་གྲུབ་རིག་པ། (53)
- ས་བཅད་གཉིས་པ། ཕོ་མོའི་སྤྲང་ཚུལ། (54)
- ས་བཅད་གསུམ་པ། འབྲེལ་བ་རྩ་ཡིག་ནས་ལུགས་ནས་སྤྱི་སྤྱོད་
འཇིག་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་དབྱེད་པ། (57)
- ས་བཅད་བཞི་པ། སྤྱི་དོན་རྣམ་གཞག་ལ་ནང་རིག་པའི་རྩ་བའི་ཐོག་
ནས་མཐའ་དབྱེད་པ། (58)

ཡེ་ཤུ་གཉིས་པ། སྤྱི་དོན་རྣམ་གཞག་ལྟས་ཁམས་དངོས་ལ་སྤྱད་
ནས་ཞིབ་དོན་འཛུལ་པ།..... (61)

ས་བཅད་དང་པོ། སྤྱི་དང་པོ་ཙམ་མེད་པོ་བཞི་འཛིན་གནས་ལྟགས།
..... (61)

ས་བཅད་གཉིས་པ། བྱད་པར་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ལྟས་བྱངས་བདུན་གྱི་ཡང་སྤྱི་དང་
ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་ལ་དབྱད་པ།..... (63)

དང་པོ། ཐབས་དང་ཐེས་དབྱིར་དང་བཞིན་ཏུ་བྱུར་པའི་མཚན་མཐོང་སྤྱི་
ཁྱད་ཚོས། (63)

གཉིས་པ། མངལ་སྤྱུམ་པའི་རྒྱ་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་
རྒྱས་པར་དབྱད་པ། (64)

༡. ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འབྱུང་བྱངས། (64)

༢. བསམ་མེད་ཡི་རེས་ཚིག་ལ་དབྱད་པ། (66)

༣. དབང་ཉེན་སོ་སོའི་བྱེད་ལས་ལ་དབྱད་ནས་བསམ་མེད་ཡི་རོས་
འཛིན་བྱ་ཚུལ། (67)

༤. འབྲེལ་ཡོད་དབང་ཉེན་གཞན་ལ་དབྱད་པ། (70)

༥. རྒྱལ་ལྡན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དམིགས་བསལ་གྱི་འབྱུར་བ།
..... (71)

༦. བསམ་མེད་ཡི་རོས་འཛིན་སྒྲོར་མཁུག་བཟུ་བ། (74)

ཡེ་ཤུ་གསུམ་པ། མངལ་སྤྱུམ་པའི་སྐབས་སུ་མཐོང་ལྟས་ཁམས་ཀྱི་
འབྱུར་བ།..... (76)

ལེབ་བཞི་ལ། མངལ་བཅའ་རྒྱུ་མ་གྱི་ཐ་གྱིར་འབྱུང་བའི་མོ་ནད་

ལལ་བའི་ནད་གསེབ་། (79)

ས་བཅད་དང་པོ། མཚན་མའི་ནད་བཅས་ཐབས།..... (81)

ས་བཅད་གཉིས་པ། བྱ་མ་ཕྱིན་པའི་ནད་བཅས་ཐབས། (84)

དང་པོ། གསེན་ཁོ་མ་ཕྱིན་པ་འདོན་ཐབས། (84)

༡. ནལ་བྱ་འདོན་ཐབས། (84)

༢. བཅར་མ་འདོད་པ། (88)

གཉིས་པ། བྱ་མ་ཕྱིན་པ་འདོན་ཐབས། (93)

ས་བཅད་གསུམ་པ། མགོ་མཁྱལ་ལོག་པ་རྒྱུར་ཐབས། (95)

ས་བཅད་བཞི་པ། བྱ་རྒྱུ་མ་ཕྱིན་པ་འདོན་ཐབས།..... (97)

ས་བཅད་ལྔ་པ། བྱ་རྒྱུ་མ་ཕྱིན་པ་འདོན་ཐབས། (99)

ས་བཅད་དྲུག་པ། བྱ་རྒྱུ་མ་ཕྱིན་པ་འདོན་ཐབས། (100)

དང་པོ། རྒྱུ་མ་ཕྱིན་པ། (100)

གཉིས་པ། བཅས་རྒྱུ་མ་ཕྱིན་པ་འདོན་ཐབས། (101)

གསུམ་པ། ནད་འདོན་འབྱུང་ཕྱིན་པ་འདོན་ཐབས། (103)

༡. འབྱུང་ཕྱིན། (103)

༢. འབྱུང་ཕྱིན་མི་འདྲ་བ་མི་འདྲ་བའི་ནད་ཕྱིན་ཐབས། (104)

༣. འབྱུང་ཕྱིན་མི་འདྲ་བ་ཕྱིན་ཐབས། (105)

བཞི་པ། བཅས་རྒྱུ་མ་ཕྱིན་པ་འདོན་ཐབས། (105)

ལྔ་པ། བྱ་རྒྱུ་མ་ཕྱིན་པ་འདོན་ཐབས། (107)

༡. ཞི་བྱེད་བརྩ་གཅིག་གི་པན་ཡན་ལ་དབྱད་པ།	(110)
༡. ཞི་བྱེད་བརྩ་གཅིག་ཅེས་པའི་སྒྲན་སྦྱར་འདིའི་འབྲུང་ཁྲངས།	(111)
༢. ཞི་བྱེད་བརྩ་གཅིག་གི་སྒྲན་རྒྱར་དབྱད་པ།	(113)
༣. ཞི་བྱེད་བརྩ་གཅིག་གི་སྦྱར་ཚད་ལ་དབྱད་པ།	(129)
༤. ཞི་བྱེད་བརྩ་གཅིག་གི་གཏོང་དུས་ལ་དབྱད་པ།	(136)
༥. ཞི་བྱེད་བརྩ་གཅིག་གི་བྱན་ཚད་ལ་དབྱད་པ།	(143)
༦. རྒྱད་དུ་བཏྲན་པའི་སྒྲན་བཙས་བྱ་ཚུལ།	(145)
ས་བཅད་བདུན་པ། བཙས་རྗེས་ནད་རྟག་འདིལ་བའི་བཙས་ཐབས།	(147)
ས་བཅད་བརྒྱད་པ། མོན་ད་དུག་ཐབས་ཀྱི་བཙས་ཐབས།	(148)
ས་བཅད་དགུ་པ། མོན་ད་པལ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོར་མཇུག་བསྟུ་བ།	(151)
མཇུག་བསྟུ་བའི་གཏམ།	(153)